

BEN SWAEP

1925-2010

door Bram Oosterwijk en Wim de Regt

Eén dag voor zijn overlijden ploos hij nog twee kranten uit. Dat paste in de vaste gewoonte, net als twee borreltjes vóór de avondmaaltijd. Lezen kostte hem moeite sinds zijn gezichtsvermogen sterk achteruit was gegaan, maar met een vergrootglas en veel geduld bleef hij op de hoogte van het nieuws uit Rotterdam en de rest van de wereld. Bernard (Ben) Swaep was tot het laatst een betrokken journalist, ook al lag zijn vertrek bij het *Rotterdams(ch) Nieuwsblad* toen al bijna een kwart eeuw achter hem.

Zijn wieg stond in het Oude-Noorden van Rotterdam. Hij was de zoon van een joodse vader en een niet-joodse moeder. Zijn interesse in het krantenvak zat er al vroeg in: op jeugdige leeftijd schreef hij reeds verhaaltjes die anderen moesten lezen.

Zijn vader Mozes overleed in 1939. Diens weduwe en dertienjarige zoon bleven in gecamoufleerde armoede achter. De financiële nood werd op zeker moment zó nijpend dat Ben kort na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog de HBS aan de Bergsingel moest verlaten om de kost te verdienen. Hij vond werk bij een groothandel in kruidenierswaren aan de Zaagmolenkade, waar hij de

administratie deed: niet bepaald een bezigheid waarvan hij gedroomd had. Toch schikte hij zich in zijn lot. In de avonduren zwoegde hij op de leerstof voor het praktijkdiploma boekhouden. Het leek erop dat begrotingen en winst- en verliesrekeningen een rol zouden spelen in zijn verdere leven.

Maar het liep totaal anders. Een buurman in Blijdorp, die nauw betrokken was bij het drukken van illegale krantjes, had hem gevraagd te helpen bij de verspreiding daarvan. Ben dééd dat. In 1944 is hij aan arrestatie ontsnapt. Zijn werkgever niet: die werd gearresteerd en Ben heeft zijn eerste baas nooit meer gezien. Swaep moest onderduiken. Bij de grote razzia in november 1944 werd hij opgepakt en naar kamp Amersfoort afgevoerd. Hij zag kans te ontsnappen, maar thuis kon hij niet blijven en dus was het voortdurend verhuizen. Tot het einde van de oorlog heeft hij zich in vele kelders en op talrijke zolders verstopt.

Meteen na de bevrijding werd hij als oud-verzetsman bij de Binnenlandse Strijdkrachten ingelijfd. De blauwe overall verwisselde hij vervolgens voor het uniform van de landmacht, dat spoedig werd gesierd met de strepen van sergeant. Het werd zijn taak om ont-